

CR Cockerell, "The Professor's Dream", 1848
© Royal Academy of Arts, London

Restaureringskonst

Eklekticism vid sekelskiftet 1900

Eklekticismen inom arkitekturen uppvisar ett rikt och mångtydigt förhållningssätt till såväl historiska uttryck som till samtidens möjligheter. Inte sällan har eklektiska tendenser uppkommit under övergångsfaser eller i tider av kris och stora förändringar i samhället. Viljan att erövra och återbruka historiska referenser kan ses som ett försök att betvinga samhällsförändring genom att manifesteras det förgångna. Men det kan också ses som ett sätt att vitalisera det nya genom att sammansmälta det med välbekanta former.

■ Arkitekturen och den byggda miljön utgör en del av ett fysiskt arv som tidigare generationer lämnat efter sig. Platser och rum som vi under en kort tidsrymd befolkar formar vår identitet och förankrar oss i ett kulturellt och socialt sammanhang. Att förvalta detta kulturarv innebär att vi har ett stort ansvar för att värdefulla och unika miljöer överlämnas till framtiden att uttolka och bruka. Arkitekturen och den byggda miljön är en oskattbar resurs ur social, kulturell och ekonomisk synvinkel, något som vi långsiktigt och ytterst omsorgsfullt är satta att förvalta.

Vad är det som definierar ett kulturarv? Vilka värderingar och beslut ligger bakom urvalet? Restaureringskonst innebär att utifrån en arkitektonisk och konstnärlig praktik synliggöra, beskriva och utveckla kulturarvet så att detta kan bestå och stärkas över tid. Kulturarvet är ömtåligt, och för att kunna bevara det för eftervärlden behövs särskilda kunskaper och väl övervägda ställningstaganden. Det krävs såväl praktisk som teoretisk kunskap om material, byggnadstekniker, registreringsverktyg, analysmetoder, arkitekturhistoria, restaureringsteori och filosofi samt kunskaper om ekonomiska system och lagstiftning. Restaureringskonstens kärna består i att syntetisera alla dessa kunskaper samt att bemästra processer i en alltmer svårbegriplig och expanderande värld. Restaureringskonsten riktar ljuset mot det befintliga byggnadsbeståndet och inbegriper ett återbrukande av redan byggd materia. Den är därför en nyckel till en hållbar utveckling.

Kursen Restaureringskonst är en ettårig utbildning på avancerad nivå. Den ger spetskompetens åt yrkesverksamma inom området arkitektur och byggd miljö. En helhetssyn på ämnet restaurering förmedlas och kursen undersöker det byggda kulturarvet som resurs och motor för en hållbar samhällsutveckling.

Kursen är projektbaserad och multidisciplinär, allt för att stimulera en aktiv diskussion och kunskapsutbyte mellan olika yrkeskategorier. Den vänder sig till arkitekter, planeringsarkitekter, landskapsarkitekter, inredningsarkitekter, antikvarier, journalister, civilingenjörer, projektledare, kulturgeografer, med flera. Grundkravet är en masterexamen i arkitektur eller i ett anslutande område enligt ovan, samt minst ett års relevant yrkesverksamhet. Annan relevant utbildning i kombination med yrkeserfarenhet inom verksamhetsfältet kan godkännas.

Kursinnehåll

Kursen fördjupar restaureringsbegreppet, dess ideologier och tillämpningar. Studenterna utbildas i restaureringskonstens grundläggande metoder och processmodeller utifrån en kritiskt reflekterande metodik. Den grundläggande delen innehåller bl. a restaureringshistoria, restaureringsideologi, uppmätning, inventering, dokumentation, analys och kulturhistorisk värdering. Traditionella material och bygg- och hantverksmetoder undersöks i relation till dagens krav på hållbarhet och resurshantering.

Kunskaperna omsätts i en gestaltande arkitektonisk praktik, och till årets tema och kursperioder kopplas projektarbeten där studenterna arbetar i såväl team som enskilt. Läsåret utmynnar i en publikation, slutseminarium och/eller en utställning. Undervisningen innehåller bland annat litteraturstudier, föreläsningar, workshops, seminarier, studiebesök och studieresor. I kursen medverkar en rad gästföreläsare och kritiker specialiserade inom respektive område. Ansvarig för kursen är professor Lone-Pia Bach. Medverkande lärare är adjunkt Måns Björnskar.

I kursen Restaureringskonst studeras och fördjupas ämnets grundsatser. Vi diskuterar hur och på vilka sätt kulturhistoriska värden kan lyftas in i framtiden och hur vårt byggnadsarv kan bidra till att möjliggöra ett långsiktigt hållbart samhällsbygge. Genom att kritiskt granska olika bevarandefrågor utvecklar vi tillsammans restaureringskonstens kunskapsfält och stärker disciplinens relevans.

Eklektiska stilströmningar har med jämna mellanrum uppkommit under århundradena. I kursen kommer vi att fokusera på arkitekturen från det sena 1800-talets överdådiga nystilar till tjugotalsklassicismens sirliga formexperiment. Tidsperioden kring förra sekelskiftet markerar en brytningspunkt där nya material och konstruktionsmetoder infördes med historiska uttryck. Ur detta uppstod någonting nytt.

Byggnadsbeståndet från denna tidsperiod är relativt stort, och byggnadernas ålder gör att vi nu står inför stora utmaningar. Många av tidens nya material har nått sin tekniska livslängd. Samtidigt uppfördes dessa byggnader i stor utsträckning enligt hantverksmässiga och traditionella metoder. På grund av byggnadernas särpräglade stildräkt är de känsliga för förändring och kräver väl övervägda ställningstaganden och djupa insikter för att inte förvanskas. Genom att studera epokens byggnader kan vi fördjupa våra kunskaper om deras byggnadstekniska och arkitektoniska egenskaper, och på så vis också utstaka en riktning framåt.

Kursupplägg

Kursen omfattar 60 högskolepoäng och innebär heltidsstudier. Kursen bedrivs genom obligatoriska studiemoment, som omfattar schemalagda undervisningsperioder och förelagda uppgifter samt självständiga studier däremellan. De schemalagda momenten är samlade till ett antal koncentrerade kursperioder, inom vilka helgarbete också förekommer. Utbildningsmoment på engelska kan förekomma.

Kursen innehåller någon eller några studieresor, med målsättning att välja båt eller tåg som transportmedel. Student bidrar till kostnad för resa och logi med maximalt 7 000 kr/termin, sammanlagt 14 000 kr. Den som inte har möjlighet att delta i studieresa ges ersättningsuppgift.

Vissa kursmoment kan vara gemensamma med kurserna "Ombyggnadskultur 23/24" och "Restaureringskonst fördjupningskurs 23/24".

ANSÖKAN

- Ansökan sker digitalt med CV, motiveringsbrev, examensbevis samt 2-3 relevanta arbetsprover (projekt, uppsats eller motsvarande). Intervjuer av sökande inför antagning kan komma att tillämpas.

-Ansökningslänk: https://ansok.kkh.se/rest_2023

-Sista ansökningsdag: 20 april 2023

-Kontakt: Adjunkt Måns Björnskar, mans.bjornskar@kkh.se

-Mer info: <https://kkh.se/>

Kungl. Konsthögskolan
Flaggmansvägen 1
Box 16315, 103 26 Stockholm
Telefon: 08-614 40 00